

BESZÁMOLÓ a Körösladányi Agrár Kft. 2013 és 2018. közötti gazdálkodásáról

Az Agrár Kft. a Körösladányi Barátság Mezőgazdasági Szövetkezet jogutódjaként jött létre 2012-2013 évi átalakulási folyamat során. 2014. február 12.-i cégbejegyzés óta gazdasági társaságként működik.

Gazdasági tevékenységét 2013-ban 5402 ha területen folytatta. A taglétszám ebben az évben 158 fő volt, mint üzletrész tulajdonos. Ettől kezdve a munkaviszony és a tagsági viszony teljesen elkülönült egymástól.

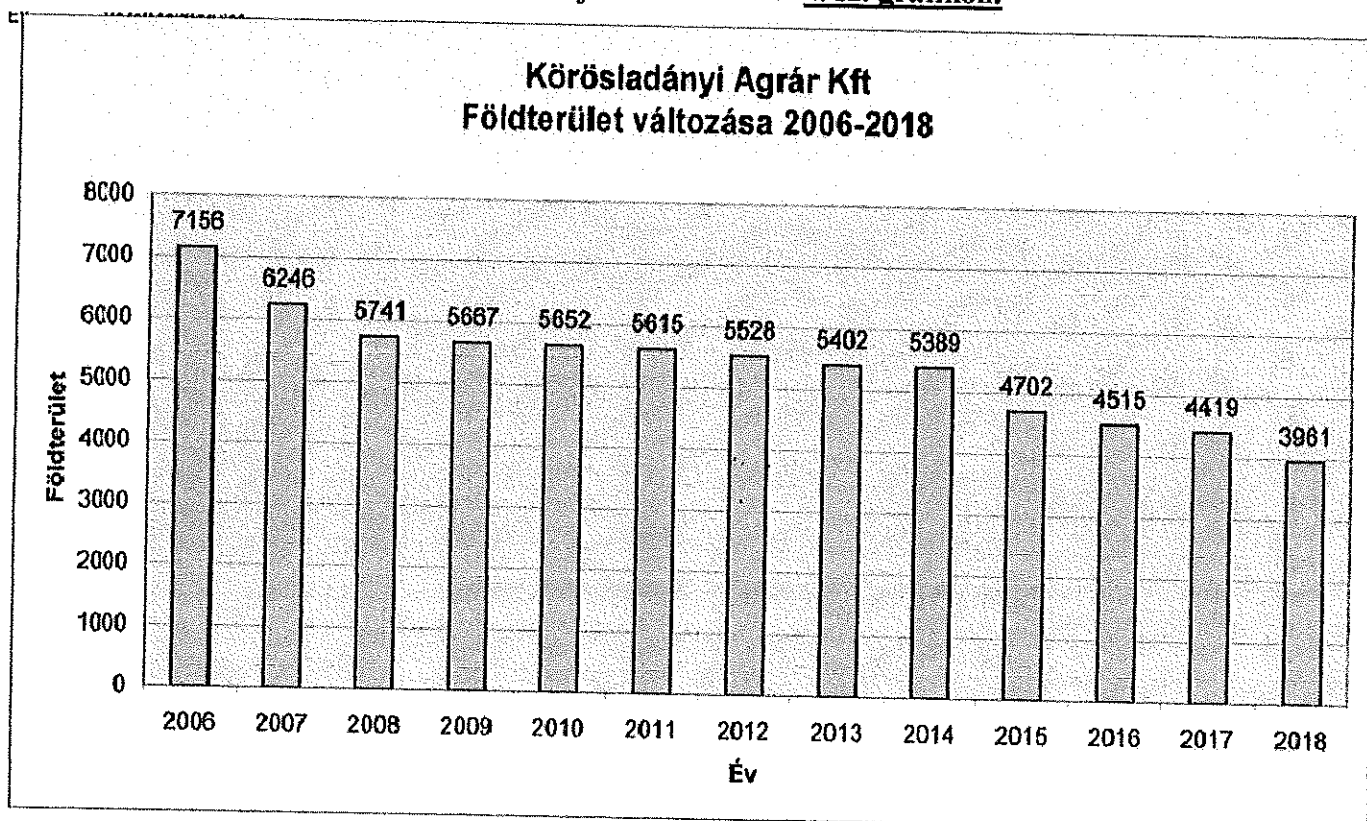
A mezőgazdasági üzemek működésének alapfeltétele a megfelelő nagyságú termőföld megléte. A gazdasági társaságoknak sajnos saját tulajdonú földjei nincsenek, a jelenlegi földtörvény ezt nem teszi lehetővé. A termelési tevékenységünket így csak bérelt földön tudjuk folytatni, ami állandó bizonytalanságot jelent. A terület nagyságára vonatkozó korlátok már a rendszerváltás óta fennálltak. Az Antal kormány idején ez 2500 ha volt, azonban a tagjainktól ezen felül korlátlanul bérelhettünk földet, így 2006-ban 7156 ha-on tudtunk gazdálkodni, az évek során lassan, de folyamatosan csökkent. Alapvető és drasztikus változást hozott a II. Fidesz kormány 2014. évi földtörvénye, ami 1200 ha-ban határozta meg a birtokmaximumot. Szerencsére a korábbi évek során megkötött 10-15 éves bérleti szerződésekkel a gyorsütemű területi csökkenést ki tudtuk védeni, 2013-ban még 5400 ha felett volt, jelenleg mintegy 4000 ha-on gazdálkodunk.

2022-ben várható nagyobb méretű csökkenés, mivel a lejárt bérleteket a birtokmaximum miatt nem újíthatjuk meg. Nagy segítséget jelent a Sebes-Körös Mezőgazdasági és Szolgáltató Szövetkezet megléte, mivel nála még ez a korlát nem áll fenn.

A 15 évre megkötött földbérleti szerződések 2027-ig biztosítják a földhasználatot. Köszönetet kell mondani azoknak a tagoknak, akik bíztak a Kft. ígéretében és így továbbra is művelhetjük ezeket a földeket.

Sajnos a bérleti díjak folyamatosan emelkednek, ezért a bizalom további erősítése céljából indokolt az év végi eredmény terhére, a korábban bevezetett 200-300 Ft/AK bérleti díj kiegészítést fenntartani.

A földterület hosszú távú alakulását jól szemlélteti az **1. sz. grafikon**.

A növénytermesztési főágazaton belül a vetésszerkezet az elmúlt öt évben is egyszerű volt. Viszonylag kevés növényt termesztünk, mivel a kedvezőtlen talajadottságok (16 AK/HA) ezt nem teszik lehetővé.

Ez a hatás természetesen az elért termésátlagokban is visszatükröződik, itt azonban a szeszélyesen változó időjárási viszonyok idézik elő a nagymértékű ingadozást.

Az elért termésátlagokat az alábbi **1. számú táblázat szemlélteti.**

Év	Termésátlagok (t/ha)					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Búza	2,8	2,8	4,59	4,23	5,05	3,32
Őszi árpa	2,7	3,5	3,77	4,56	3,76	2
Repce					1,75	1,71
Tavaszárpá		2	2,98	3,3	4,68	
Fénymag		0,7	1,26	0,93	1,36	
Napraforgó	2	1,3	2,26	2,27	2,25	2,54
Kukorica	4,4	7,4	3,52	4,7	4,15	6,17
Cirok						5,93
Szója			0,9			

A táblázatból jól látszik, hogy amikor az időjárási viszonyok kedvezően alakulnak, akkor szinte mindegyik növény termésátlaga is megfelelő nagyságú, pl. a 2015-ös és a 2017-es év.

A sikeres és eredményes év kialakulásához jó piaci viszonyok is kellenek, ami a termékeinket megfelelő időben és jó áron veszi fel. Szerencsére a korábbi beruházások alapján (szárító és tárolók megléte) nem kényszerülünk azonnali eladásra, van idő a jobb árak kivárására, illetve a vevők által megvásárolt terményeket hosszabb távon is tárolni tudjuk. A bértárolás és a szárítóüzemi szolgáltatás 2018-ban is komoly bevételt hoz.

A magas földbérleti díjak, illetve a folyamatosan emelkedő termelési költségek miatt ki kell jelenteni, hogy a mezőgazdaságot megillető EU-s támogatások nélkül a főágazat nem lenne nyereséges. Sajnos a politikai döntések miatt a területalapú támogatást csak 1200 ha-ig vehetjük igénybe, és csak az un. zöldítési címen adott kisebb összegű támogatás jár a teljes földterületre, ha a feltételeket teljesíteni tudjuk. Az elmúlt 5 évben igénybe vett támogatások alakulását jól mutatja a **2. sz. táblázat.**

Támogatások (e Ft)	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Földhasznosítási támogatás	356202	360849	178058	164138	141727	140000
Gázolaj támogatás	41984	34593	33091	27919	31428	30000

A növények termesztése során a földterület kellő megművelése céljából nagy mennyiségű gázolajat használunk fel minden évben. Az éves eredmény alakulását kedvezően befolyásolja, hogy a gázolaj jövedéki adóját 95 liter/ha-ig visszaigényelhetjük.

A beszerzési árak a dollár árfolyamához és a piaci viszonyokhoz igazodnak, ezért hektikusan alakulnak. A 2015-2016-os év kedvező beszerzési árai már elmúltak és az olaj árak újra felemelkedtek, melyben nagy szerepe van a gyenge forintnak is. Ezt tükrözi a 2017 – 2018. évi nagymértékű drágulás is a **3. sz. táblázat alapján.**

Gázolaj	ezer liter					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Felhasznált mennyiség (l)	515	404	433	359	394	305
Felhasznált mennyiség átlagár (ft / l)	315	313	268	260	286	307

A gazdálkodás során a különböző tevékenységek elvégzése céljából minden évben jelentős mértékű ráfordításokat kell eszközölni. Ezek közül a fontosabbakat tartalmazza a **4. sz. táblázat**, melyek forintális alakulását az alábbiak szerint mutatja be.

Költségek (e Ft)	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Anyagjellegű	533110	542853	497060	399857	484104	400000
Igénybevett szolgáltatások	215318	223531	206352	199561	200926	206953
Egyéb szolgáltatások	25015	24566	18593	13135	14759	14464
Bérköltség	190869	193244	187866	177420	210860	214233
Személyi jellegű kifizetések	10978	10453	9508	9305	8494	8621
Bérfelrakások	48394	50185	48401	45586	45659	46344
Értékcsökkenés	124065	123530	100048	94359	121289	147500

A kiadásokat a termelési célkitűzésekkel összhangban, célszerűen és takarékosan igyekeztünk megvalósítani. A fontosabb ráfordítások közül szólni kell arról, hogy a kormány által diktált folyamatos minimálbér jelentős emelkedése miatt 2016-tól nálunk is nagymértékben nőttek a bérköltségek. A műszaki fejlesztés során a korszerű és nagyteljesítményű erő és munkagépek magas beszerzési ára miatt megugrott az amortizációs költségek nagysága is, ezért a következő években a fejlesztések mértékét indokolt lesz visszafogni.

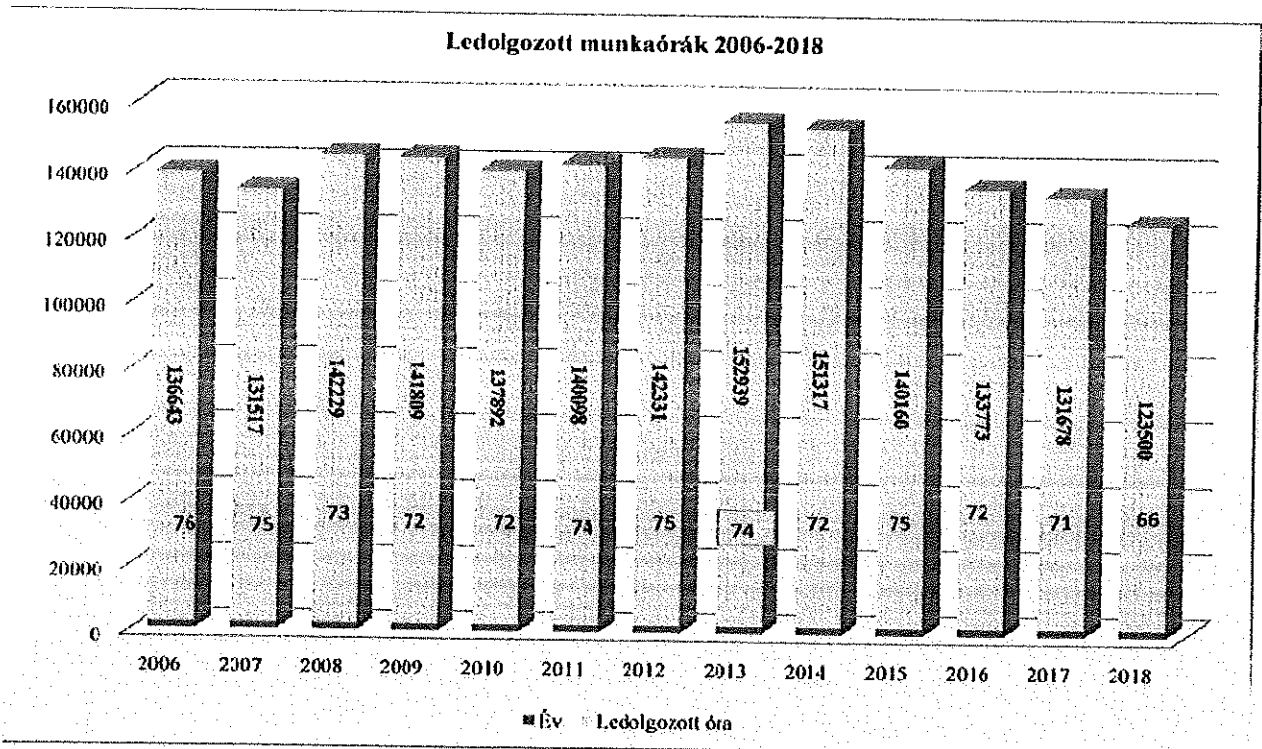
Gazdasági célkitűzéseink megvalósításához a tárgyi és pénzügyi feltételek (földterület, gépek és források) biztosításán túl megfelelő létszámú és jól képzett begyakorlott munkaerőre is szükség volt. A szakmai vezetők létszáma és szakképzettsége megfelelt a kor követelményeinek.

A termelés irányítását 2 fő agrármérnök, 1 fő növénytermesztési szakmérnök, 1 fő közgazdász végezte. Ezen kívül a beosztott vezetők között több középfokú végzettségű szakember tevékenykedett. Az irányítás terén szükség lesz 1 fő agrármérnökre még.

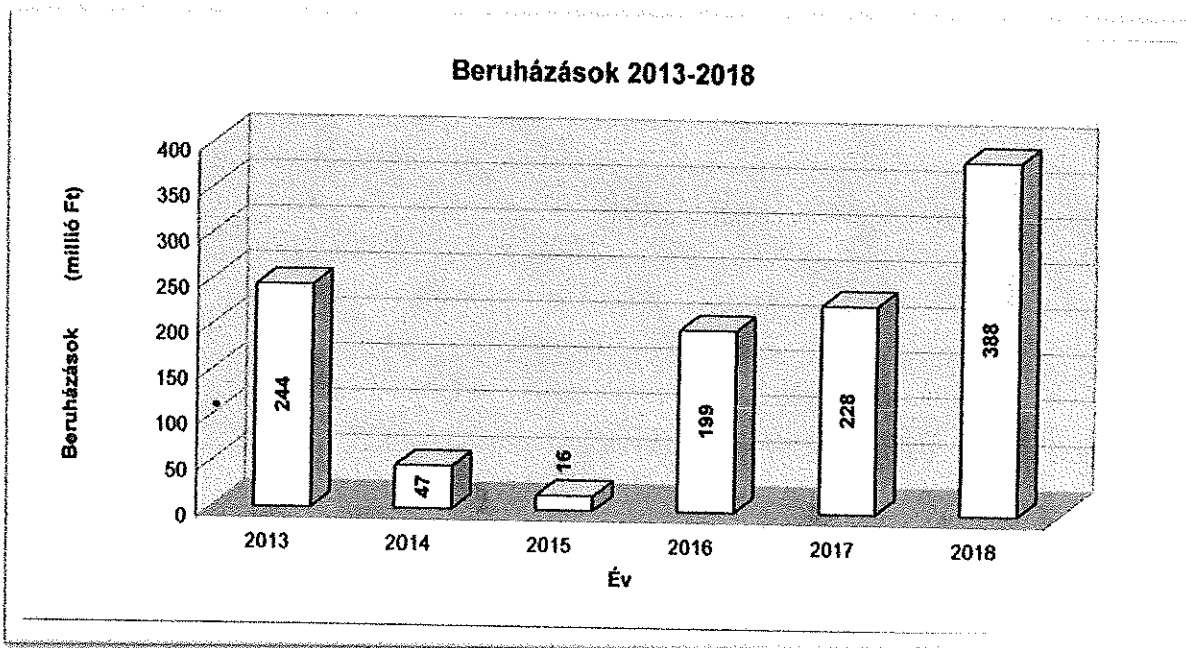
Az adminisztráció területén is megfelelő végzettségű dolgozók látják el a feladatukat, akik már számítástechnikai ismeretekkel rendelkeznek.

A fizikai dolgozók létszáma és képzettsége megfelelő. A jövőben gondoskodni kell a fiatalításról és a speciális képzés útján a termelésben a műholdas technológia használatára képes fiatalok felvételére.

A munkaerő létszámbeli alakulását az átlagos állományi létszám nagyságával mérjük, a teljesítmény alakulását pedig az évente ledolgozott munkaórák számával. E két mutató évenkénti változását mutatja be a **2. sz. grafikon**, melynek adataiból kitűnik, hogy az állományi létszám 2006-ban volt a legmagasabb 76 fő/év, és lassú csökkenés után 2018-ban lesz a legalacsonyabb 66 fő/év. A csökkenés összefügg a földterület mérsékelt apadásával, de nagyobb szerepet játszik a korszerű, nagyteljesítményű traktorok és a számítástechnika fejlődése. 2012 és 2014 között több mint 150 ezer munkaórát teljesítettünk, ami a nagyarányú műszaki fejlesztés előtt volt, és 2018-ban várhatóan 123500 körüli lesz.

Az utolsó öt évben végrehajtott fejlesztéseket szemlélteti a beruházások alakulásáról elkészített 3. sz. grafikon.

A 2014 – 2015. évi alacsony beruházási szint után a következő három év mindegyikében nagy összegű fejlesztés történt. Fennállásuk legnagyobb méretű beruházása lesz a 2018. év, amikor is közel leszünk a 400 milliós összeghez. (3 db. új kombájn, 1 db. hevederes traktor, 2 db. Steyr traktor, több munkagép, kártyás rendszerű üzemanyag kiszolgálás stb.) Természetesen ezt az ütemet nem szabad folytatni, de az ésszerűség határán belül, főleg a szállítóeszközök cseréje, illetve a telephelyi útburkolatok felújításában tovább kell lépni. Korszerűsíteni kell a telephelyek kamerás felügyeltét is.

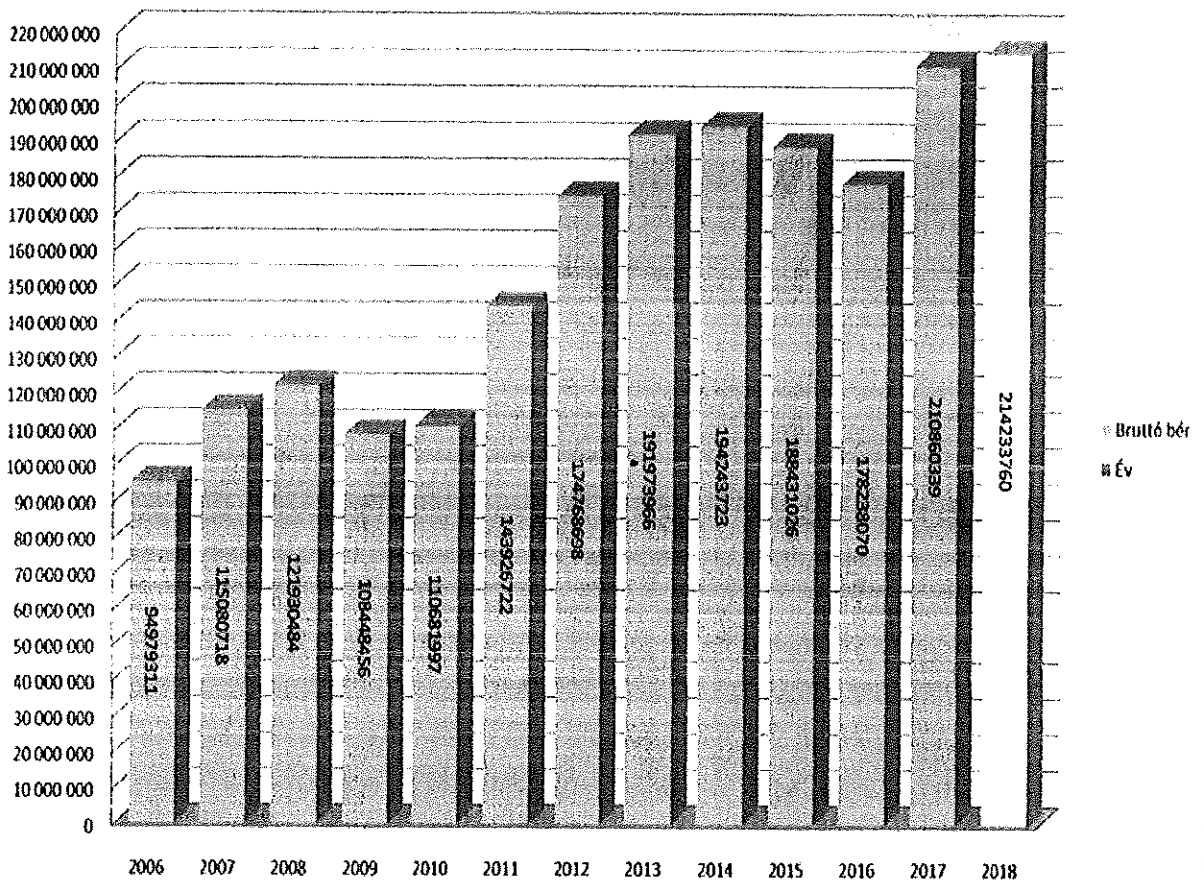
A Körösladányi Agrár Kft. gazdálkodása az elmúlt öt év adatai alapján sikeresnek és eredményesnek mondható. Földjeinket a jó gazda gondosságával műveltük meg, a változó termésátlagok ellenére is nőtt az árbevétel és a 2014-es év kivételével minden évet nyereségesen zártunk.

A saját tőke nagysága a 2013 évi 2.264 milliárd forintról 2.512 milliárd forintra nő, ami 111 %-os növekedésnek felel meg. Ezt szemlélteti az **5. számú táblázat**.

Mérleg - ill. várható mérleg adatok (e Ft)	2013	2014	2015	2016	2017	2018. várható
Üzemi tevékenység eredménye	281700	-36960	97596	116021	155638	65000
Pénzügyi tevékenység bevételei	29398	12456	8724	5797	88	89
Adófizetési kötelezettség	30120	2240	13141	10912	12161	6000
Adózott eredmény	273586	-29737	95919	110529	143565	59000
Értékesítés nettó árbevétele	923566	678871	1034794	875974	950782	1075000
Eszköz-Forrás oldal	2412025	2234102	2301779	2391372	2544387	2603387
Saját tőke	2263824	2109664	2205583	2316113	2452808	2511808

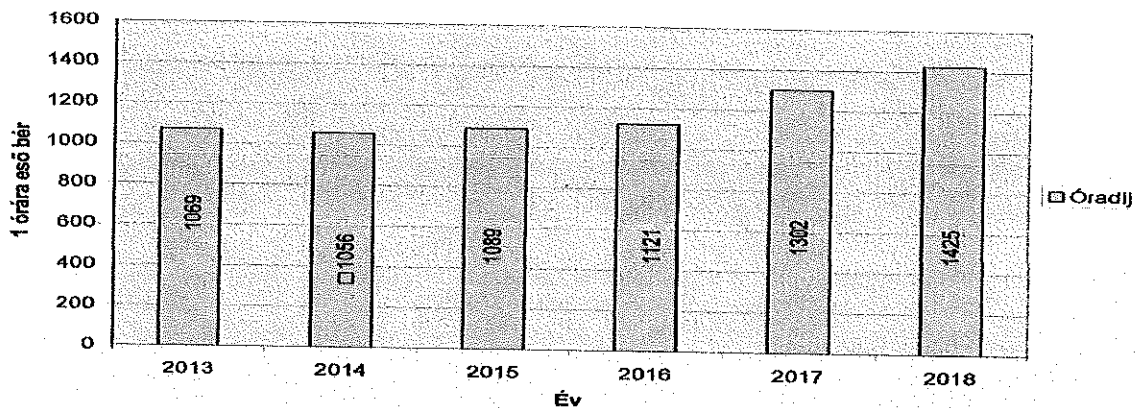
A bemutatott eredményeken túl dicsekvés nélkül állíthatjuk, hogy nagymértékben javult a dolgozók kereseti lehetősége is. Jelentősen nőtt a felhasznált bértömeg. A 2006. évi 90 millióról fokozatos növekedésnek indult, majd a 2011. évi ugrással elértük a 140 milliót, és azóta is dinamikus volt az emelkedés és 2018-ban várhatóan 210 millió forint lesz a **4. sz. grafikon** szerint.

Bruttó bér felhasználás 2006-2018

A bértömeg emelkedése mellett a munkák hatékonyságának javulása révén jelentősen nőtt a bérszínvonal is, amit az egy ledolgozott munkaórára jutó kereset nagysága szemléltet az **5. sz. grafikon** alapján.

Körösladányi Agrár Kft
Bérszínvonal változása 2013-2018

A 2013. évi 1.069 ft/órás kereset 2018-ban valószínű 1.425 ft/óra-ra nő és ez mintegy 134 %-os színvonalat jelent, ami a mai megélhetéshez elegendő. A jövőbeli igények kielégítése, a munkaerő megtartása miatt azonban ezt a színvonalat tovább kell emelni. Tekintettel arra, hogy a bér is ugyanolyan költség, mint a többi ráfordítás, így azokkal együtt azt évről évre ki kell tudni termelni. Ennek érdekében növelni kell a termésátlagokat, javítani kell a piaci árakat és takarékos költséggazdálkodást kell megvalósítani.

Az Agrár Kft. 45.800.000 forint értékű üzletrésszel rendelkezik. Ezen belül egy szavazathoz 100.000 ft. kapcsolódik. A 2013-ban a kibocsájtáskor 158 fő üzletrész tulajdonos tagunk volt, az elmúlt öt évben a tagok közötti megoszlást a 6. sz. táblázat mutatja.

ÜZLETRÉSZ

	100 ezer alatt	100-500 ezer	501-1 millió	1 millió felett	Össz.:
2013.	29	112	16	1	158
2014.	29	112	16	1	158
2015.	29	112	16	1	158
2016.	29	111	16	1	157
2017.	25	96	17	3	141
2018.	28	91	17	5	141

Dolgozó: 52 fő = 36,8 % 24.110.000.- Ft = 53,6 %
 Nem dolgozó: 89 fő = 63,2 % 21.690.000.- Ft = 47,4 %

Összesen: 141 fő 45.800.000.- Ft.

A változás alapján megállapítható, hogy az üzletrész tulajdonosok száma 89,2 %-ra csökkent, ami viszonylag kisméretű átrendeződést jelent. A kisösszegű tulajdonosok száma alig változott és ennek növekedését meg kell állítani, mert az öröklés útján történő létszámnövekedés szinte kezelhetetlenséget okoz. A kisösszegű üzletrész tulajdonosok nem válhatnak taggá. A társasági szerződés módosítását is ennek érdekében kell végrehajtani. Sok olyan tulajdonos van, aki csak nosztalgiából tartja meg az üzletrészét, de a tagsági kötelezettségének nem tud eleget tenni. Sok esetben e személyek távolmaradása miatt sikertelen lehet egy-egy taggyűlés is. Ösztönözni kell a dolgozó tagokat a vásárlásra, ha nincs kellő érdeklődés a Kft-nek kell megvennie és egy éven belül tovább adni a tagok között. Az elhalálozás utáni hagyatéki eljárás előtt el kell érni, hogy csak egy örökös legyen az üzletrész, és ezt a helyben lakó dolgozó tag vegye meg.

Az Agrár Kft. az elmúlt 5 évben mind a munkaviszony, mind a tagsági viszony alapján megteremtette a kellő ösztönző anyagi érdekeltséget.

- A munkát végző dolgozók számára kialakítottuk az év végi várható eredményből, a ledolgozott 11 hónapra jutó kereset alapján kifizethető ún. kiegészítő részesedést, amit általában karácsony előtt fizettünk ki, melynek nagysága általában 20-25 % volt.
- A helyben lakó üzletrész és földtulajdonosok számára pedig megteremtettük az osztalékfizetési lehetőséget, melynek alapja az év végi nyereség. 2016 óta ennek mértéke 15 % volt. Ezt a jövőben is fent kell tartani.
- Az év végi nyereségből a helyben lakó üzletrésszel és földtulajdonnal rendelkező tagok számára a földek megtartása céljából 200-300 Ft/AK kiegészítő földbérleti díjat fizetünk zárszámadáskor, melynek megtartása célszerű.

Az átvételt megelőző 1999. évi 126 millió veszteséggel zárt. A 2000. év a rendkívüli időjárás (óriási belvíz, majd katasztrofális aszály) miatt rendkívül rosszul indult. Az előző évi mérlegben nem szereplő veszteségek, a London Bróker és a Fitowerk Kft., illetve a tagi kölcsönök visszafizetési terhe, a nagyon gyenge termések miatt közel 604 millió forintos veszteséggel zártunk. Sok tag és vezető itt hagyta a szövetkezetet, de a megmaradt vezetők és a kisebb taglétszám teljes összefogásával pár év alatt úrrá lettünk a helyzeten.

A későbbiekben kialakult jobb időjárás és a gondosabb munkavégzés nyomán nőttek a terméseredmények. Kedvezőbb piaci viszonyok segítettek a magasabb bevételhez. Bevezetésre került az EU-s pénzből finanszírozott területalapú támogatás, ami igen kedvező hatást gyakorolt ránk.

Két, három alkalommal részt vettünk a 25% támogatású gépvásárlásban. Ezek a fejlesztések nagymértékben javították az elvégzett munkák hatékonyságát. 2014. február 12-én pedig átalakulást hajtottunk végre és azóta Körösladányi Agrár Kft. néven működünk.

Az utóbbi években jelentősen nőtt az árbevétel, ami az előző 2 évi átlaghoz viszonyítva 110,4% növekedést mutat. A gyengébb termés és a magasabb költségek miatt és az év végi szokásos kifizetések miatt a nyereség nagysága várhatóan kevesebb lesz a szokásosnál. Cégünk stabilitását bizonyítja, hogy jelenleg mintegy 1 milliárd forint pénzkészletünk van, a gazdálkodást pedig évek óta hitel felvétele nélkül folytattuk.

Körösladány, 2019. március 28.

Kovács Imre
a Körösladányi Agrár Kft. ügyvezetője